

Πότε υπάρχει εσφαλμένη ερμηνεία και πότε εσφαλμένη εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διατάξεως.- Πότε υπάρχει έλλειψη νομίμου βάσεως. - Αναιρείται η προσβαλλόμενη εν μέρει καταδικαστική για παράβαση των αρ. 78 εδ. α' έως γ' και 79 του π.δ. 1073/1981 και εν μέρει αθωωτική για ανθρωποκτονία εξ αμελείας απόφαση λόγω ελλείψεως νομίμου βάσεως, διότι α) ενώ γίνεται δεκτό ότι ο κατηγορούμενος, ως πολιτικός μηχανικός και διευθύνων την κατασκευή υπέργειας υδατοδεξαμενής από οπλισμένο σκυρόδεμα, ήταν υποχρεωμένος να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας, που επιβάλλονταν εκ του ότι στον εργοστασιακό χώρο και πάνω από την υπό κατασκευή δεξαμενή διερχόνταν δύο διπλές κολώνες μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος, εν συνεχεία διαλαμβάνεται αντιφατικώς ότι ο κατηγορούμενος δεν υπείχε υποχρέωση λήψεως των ως άνω μέτρων ασφαλείας, αφού δεν ήταν εργοδότης του θανόντος οδηγού του αυτοκινήτου μεταφοράς του σκυροδέματος, ο οποίος, δεδομένου ότι ο ειδικός χειριστής της πρέσας καθυστέρησε να φθάσει στον τόπο κατασκευής, προφανώς από υπερβάλλοντα ζήλο και μεγάλη απερισκεψία, άρχισε να ρίχνει σκυρόδεμα και λόγω εσφαλμένου χειρισμού της πρέσας την έφερε σε επαφή με τα ηλεκτροφόρα καλώδια, με αποτέλεσμα να δεχθεί ισχυρή ηλεκτρική εκκένωση και, καθότι δεν φορούσε ειδικά προστατευτικά γάντια και υποδήματα, να επέλθει ο θάνατος του και β) δεν αποσαφηνίζεται αν ο κατηγορούμενος υπό τις ως άνω ιδιότητες του είχε ή όχι την υποχρέωση λήψεως μέτρων ασφαλείας κατά τα αρ. 34 παρ. 4 του π.δ. 609/1985 και 1 εδ. ζ' του β.δ. της 25.8-5.9.1920, με αποτέλεσμα να καθίσταται ανέφικτος ο αναιρετικός έλεγχος της ορθής ή μη εφαρμογής του αρ. 302 παρ. 1 του ΠΚ καθώς και των διατάξεων του ως άνω π.δ. για την παράβαση των οποίων εκηρύχθη ένοχος ο κατηγορούμενος».

**Προεδρεύων** Αντιπρόεδρος Κ. Λυμπερόπουλος

**Εισηγητής** ο Αρεοπαγίτης Γ. Κροσσός

**Εισαγγελεύς** Α. Βασιλόπουλος

**Δικηγόροι** Δ. Βαρδαβούλιας, Α. Κωνσταντινίδης

Κατά το αρ. 510 παρ. 1Ε' του ΚΠΔ, λόγον αναιρέσεως ιδρύει και η εσφαλμένη ερμηνεία ή εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διατάξεως. Η περίπτωση συντρέχει για μεν την εσφαλμένη ερμηνεία όταν ... [βλ. ΑΠ 394/1999, Ποιν.Χρ Ν/33], για δε την εσφαλμένη εφαρμογή όταν ... [βλ. ΑΠ 394/1999, Ποιν.Χρ Ν/33], Τέτοια περίπτωση συντρέχει και όταν η ουσιαστική ποινική διάταξη παραβιάσθηκε εκ πлагίου. Αυτό συμβαίνει όταν ... [βλ. ΑΠ 394/1999, Ποιν.Χρ Ν/33].

Στην προκειμένη περίπτωση, με την προσβαλλόμενη 1098/1998 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Θράκης ο αναιρεσείων κηρύχθηκε ένοχος παραβάσεως του άρθρου 78 εδ. α'-γ' και 79 του π.δ/τος 1073/1981 και αθώς ανθρωποκτονίας εξ αμελείας του Ε.Τ. (αρ. 302 παρ. 1 ΠΚ). Σχετικώς το Εφετείο δέχθηκε τα εξής: Η κοινοπραξία «Δ.Ο.- Χ.Ζ.» της οποίας εκπρόσωπος είναι ο πολιτικός μηχανικός-αναιρεσείων, στις αρχές Ιουνίου του 1992 ανέλαβε, ως εργολάβος και ανάδοχος του τμήματος Εγγείων Βελτιώσεων Καβάλας, την κατασκευή του έργου «Αρδευτικό Δίκτυο Ζυγού Καβάλας», στο πλαίσιο του οποίου έπρεπε μεταξύ άλλων, να κατασκευάσει σε αγροτική περιοχή του «Αμυγδαλεώνα», υπέργεια υδατοδεξαμενή από οπλισμένο σκυρόδεμα, για την Κοινότητα Πλατύστομου. Ο αναιρεσείων, με την ως άνω ιδιότητα, ανέθεσε υπεργολαβικώς στην εταιρεία «Κ.Μ. και Σία Ο.Ε.», της οποίας διαχειριστής είναι ο Κ.Μ. (που ήταν συγκατηγορούμενος και κηρύχθηκε αθώς με την προσβαλλόμενη απόφαση), την παραγωγή, μεταφορά και ρίψη ετοιμού σκυροδέματος με δικά της μηχανήματα και προσωπικό, στους ξυλοτύπους της εν λόγω δεξαμενής. Για την εκτέλεση της υπεργολαβίας ο Μ. προσέλαβε με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, μεταξύ άλλων, τους Ε.Τ. ως οδηγό του αυτοκινήτου μεταφοράς σκυροδέματος βαρελάς) και Α.Β. ως πτυχιούχο χειρίστη της πρέσας ρίψεως του σκυροδέματος. Την 12.11.1992, ο Ε.Τ. οδήγησε το αυτοκίνητο (βαρέλα) με έτοιμο σκυρόδεμα στον τόπο κατασκευής της δεξαμενής και επειδή ο χειρίστης της πρέσας βρισκόταν σε άλλο σημείο του εργοταξίου και καθυστέρησε να φθάσει, αποφάσισε ο ίδιος, «προφανώς από υπερβάλλοντα ζήλο αλλά και από μεγάλη

απερισκεψία να εκτελέσει το έργο του ειδικού χειριστή» της πρέσας. Έτσι, ενεργώντας αυτοβούλως και αυθαιρέτως, χωρίς καμιά εντολή του εργοδότη του ή του εκπροσώπου αυτού εργοδηγού Μ., έστησε τη βάση της πρέσας - και άρχισε να ρίχνει σκυρόδεμα στους ξυλοτύπους της δεξαμενής. Αφού έριξε το περιεχόμενο της πρώτης βαρέλας με τη βοήθεια του τεχνίτη ξυλοτύπων Π.Τ., που κρατούσε το λάστιχο του βραχίονα (μπούμας), συνέχισε με τη ρίψη του περιεχομένου της δεύτερης βαρέλας. Στην προσπάθεια του να ρίξει έτοιμο σκυρόδεμα στο πλησιέστερο σημείο, σε σχέση με τη βάση στήριξης του βραχίονα, που μετά τη βάση στήριξης είναι αρθρωτός και αποστέλλεται από τρία τμήματα, χρειάστηκε να ανυψώσει περισσότερο το πρώτο τμήμα αυτού, «οπότε, λόγω εσφαλμένου χειρισμού έφερε αυτόν σε επαφή με τα διερχόμενα σε απόσταση 6 μέτρων από το άνω άκρο της δεξαμενής ηλεκτροφόρα καλώδια, μέσης τάσεως 20 KV, με αποτέλεσμα να δεχθεί ισχυρή ηλεκτρική εκκένωση ο χειριστής και να υποστεί ηλεκτροπληξία, συνεπεία της οποίας ως μόνης ενεργού αιτίας επήλθε ο θάνατος αυτού», στον οποίο, επιπροσθέτως, συνετέλεσε και το γεγονός ότι ο παθών δεν φορούσε ειδικά προστατευτικά γάντια και υποδήματα, τα οποία φορούσε ο ως άνω εργάτης Τ., που για το λόγο αυτό δεν έπαθε τίποτα. Ενόψει, των προεκτεθέντων, συμπεραίνει η απόφαση, ο αναιρεσείων Δ.Ο. δεν ευθύνεται για το θάνατο του ως άνω Ε.Τ., εφόσον δεν είχε την ιδιότητα του εργοδότη του, «ώστε να είναι υποχρεωμένος με την εν λόγω ιδιότητα για τη λήψη των μέτρων ασφαλείας στον επίδικο εργοταξιακό χώρο». Δέχεται, όμως, περαιτέρω η απόφαση ότι ο αναιρεσείων μολονότι, με την ιδιότητα του πολιτικού μηχανικού και του διευθύνοντος το έργο κατασκευής της υπέργειας υδατοδεξαμενής, ήταν υποχρεωμένος για την πρόληψη ατυχήματος από επαφή με δίκτυα και λοιπά στοιχεία ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να αποκλείεται η προσέγγιση εργαζομένων σε ηλεκτροφόρους αγωγούς ή στοιχεία, να μεριμνά ώστε οι προσεγγίσεις αντλιών σκυροδέματος να πραγματοποιούνται μακριά από ηλεκτροφόρους αγωγούς και να λάβει πρόσθετα ειδικά μέτρα ασφαλείας, μετά από έγγραφη έγκριση της ΔΕΗ, εφόσον εκτελούνταν εργασίες και εκινούντο υψηλά οχήματα-μηχανήματα σε περιοχή που υπήρχαν εναέρια ηλεκτρικά δίκτυα, ως και να ειδοποιήσει εγγράφως τη ΔΕΗ προ της ενάρξεως των εργασιών, αφού πλησίον του εργοταξίου διερχόταν αγωγοί ηλεκτρικού ρεύματος, δεν εκπλήρωσε καμία από τις πιο πάνω υποχρεώσεις του, παρά το γεγονός ότι η υπό κατασκευή υδατοδεξαμενή βρισκόταν ακριβώς κάτω από δύο διπλές κολώνες μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος μέσης τάσεως (20 KV) της ΔΕΗ. Με τις παραδοχές αυτές το Εφετείο κήρυξε ένοχο τον αναιρεσείοντα παραβάσεως των άρθρων 78 στοιχ. α'-γ' και 79,117 του π.δ. 1073/1981.

Με αυτά που δέχθηκε το Εφετείο, διέλαβε στην απόφαση του αντιφατικά στοιχεία. Συγκεκριμένα, ενώ δέχεται ότι ο αναιρεσείων με τις προεκτεθείσες ιδιότητες του, ήταν υποχρεωμένος να λάβει όλα τα ως άνω μέτρα ασφαλείας που επιβάλλονταν από το γεγονός ότι στον εργοταξιακό χώρο και συγκεκριμένα ακριβώς πάνω από την υπό κατασκευή υδατοδεξαμενή διέρχονταν δύο διπλές κολώνες μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος της ΔΕΗ, μέσης τάσεως (20 KV), αντιφατικά, επίσης δέχεται ότι ο αναιρεσείων δεν ήταν εργοδότης του θανόντος και γι' αυτό δεν ήταν υποχρεωμένος να λάβει μετρά ασφαλείας στον εργοταξιακό χώρο. Αυτά δε, περάν του γεγονότος ότι το Εφετείο δεν διέλαβε στην απόφαση του αν ο αναιρεσείων, με τις πιο πάνω ιδιότητες του, είχε η όχι την υποχρέωση λήψεως μέτρων ασφαλείας κατά τα αρ. 34 παρ. 4 του π.δ. 609/1985 και 1 εδ. ζ' του β.δ. της 25/8-5/9/1920. Λόγω των ως άνω αντιφατικών και κενών σημείων καθίσταται ανέφικτος ο αναιρετικός έλεγχος για την ορθή εφαρμογή τόσο του αρ. 302 παρ. 1 του ΠΚ όσο και των αρ. 78 και 79 του π.δ. 1073/1981 και πρέπει, γενομένων δεκτών των εκ του αρ. 510 παρ. 1 Ε' ΚΠΔ λόγων των κρινόμενων δύο αναιρέσεων, η απόφαση να αναιρεθεί στο σύνολο της ως προς τον αναιρεσείοντα Δ.Ο. και να παραπεμφθεί η υπόθεση για νέα συζήτηση στο ίδιο δικαστήριο, του οποίου η συγκρότηση από άλλους δικαστές είναι εφικτή.